

Struktura sportu v ČR

JUDr. Petr Skryja, Ph.D. LL.M.

Definice: sport a právo

- Sportem je každá forma tělesné činnosti, která si prostřednictvím organizované i neorganizované účasti klade za cíl harmonický rozvoj tělesné i psychické kondice, rozvoj společenských vztahů, upevňování zdraví a dosahování sportovních výkonů rekreačně nebo v soutěžích všech úrovní.
- Tato definice vychází z Evropské charty sportu.
- Je možné z hlediska právní teorie tedy konstatovat, že sportem se rozumí vesměs jakákoliv sportovní aktivita, u které je nutno dodržovat daná pravidla a kdy výsledek je nějakým způsobem měřitelný a je založen na principu soutěžení !!!

Sportovní právo

- Sportovní právo lze charakterizovat jako soubor norem, jež řídí a upravují sport, ale zároveň se jedná o normy, které patří pouze do světa sportu, tudíž nemají nic společného s obecným právem !!
- Jednotlivé předpisy týkající se sportu jsou závazné pouze pro sportovce, kteří se jim podřizují dobrovolně...
- Sportovní právo lze obecně definovat jako právní obor, který reguluje nebo se přímo vztahuje ke sportu jako k oboru lidské činnosti.

Sportovní normy

- Sportovní normy nesmějí být v rozporu s normami právními.
- Z toho vyplývá, že pokud sportovec jedná v rámci pravidel sportu, neznamena to jeho beztrestnost !! Např. situace: v jakémkoliv kontaktním sportu dojde ke střetu, který vyústí ve zranění. Většinou se nejedná o úmysl, nicméně hrozí za porušení obecně závazných právních norem - zejména ustanovení Trestního zákoníku, t.č. ublížení na zdraví !!
- Proto lze konstatovat, že právo jako takové nekončí u bran sportovního stadionu či haly.

Funkce sportu pro stát

- STÁT A SPORT = jedná se o vliv státu na sport, o podporu sportu jako významného společenského fenoménu a prostředku reprezentace státu, jako prostředku výchovy, vzdělávání a upevňování zdraví.
- Funkce: - vzdělávací
- - ekonomická
- - zdravotní

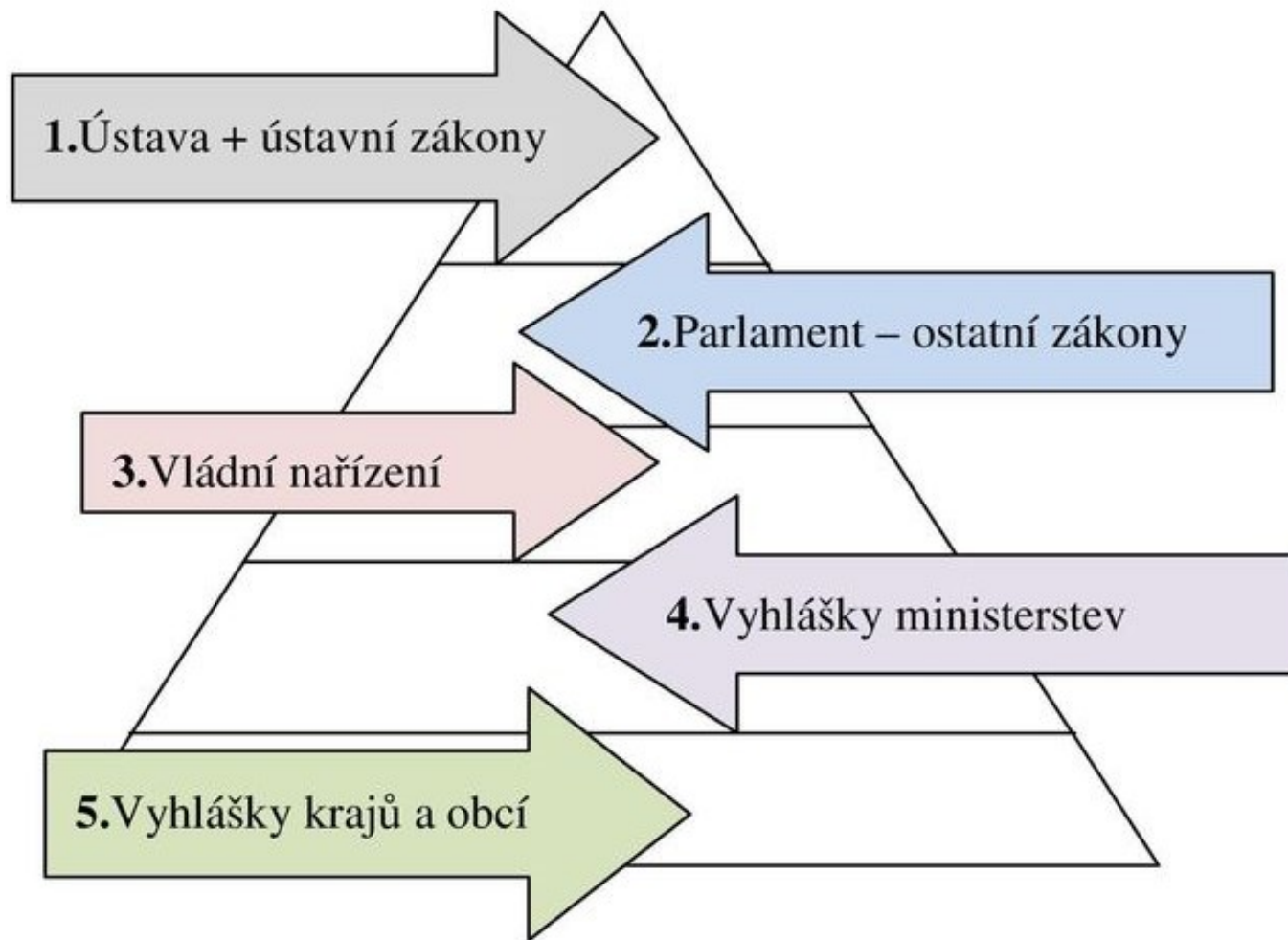
Sportovní prostředí

- Sportovní , tělocvičné a turistické aktivity českého sportovního prostředí historicky zahrnují (obsah činnosti):
- Soutěžní sport (soutěžení a dosahování relativně absolutní výkonnosti jednotlivce či kolektivu)
- Sport pro všechny, tělocvičné aktivity, tělesnou výchovu (pohybové vzdělávání a udržování tělesné zdatnosti)
- Turistickou činnost (kulturně vzdělávací činnost spojenou s pohybem). K tomu vznikají speciálně zaměřené dobrovolné spolky, kluby a organizace.

Státní správa pro tělesnou výchovu a sport

- V oblasti státní správy je garantem pro tělesnou výchovu a sport Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR.
- **Financování sportu:** - Národní sportovní agentura (státní rozpočet) = www.agenturasport.cz
- Prostřednictvím Sazky a.s. (generální partner ČOV)
- Prostřednictvím výdajů uskutečněných rozhodnutím Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR
- Prostřednictvím rozpočtů samosprávních celků (kraje, obce).

Hierarchie norem

Důležité normy - legislativní vymezení

- Zákon č. 89/2012 Sb., **Občanský zákoník** - především v souvislosti se spolky a příkazní smlouvou (dříve mandátní) + ostatní důležité smlouvy z pohledu sportovce (inominát)...
- Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu
- Ústavní úroveň: LZPS
- Evropská charta sportu (1992)
- Bílá kniha o sportu (2007)•

Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu

- Poslední novela z 18.6.2019 !! Vznik Národní sportovní agentury !!!
- Vypracovává návrh plánu st. politiky ve sportu, zejména definici cílových skupin sportovců, na které je podpora zaměřena, včetně alokace finančních prostředků pro jednotlivé cílové skupiny.
- Poskytuje finanční podporu sportu ze st. rozpočtu prostřednictvím jí vyhlašovaných programů na rozvoj a podporu sportu, turistiky a sportovní reprezentace.
- Vytváří podmínky pro sport dětí a mládeže a jejich trenéry, pro sport dospělých, zdravotně postižených občanů a reprezentanty.

Sport a Evropská unie

- **Evropská charta sportu** sjednocuje přístup k základním otázkám, které podmiňují podporu a rozvoj sportu ve všech jejích formách. Z r. 1992-rozvoj sportu dle zásad humanismu a demokracie + kodex etiky.
- Evropská komise 11.7.2007 přijala svoji první ucelenou iniciativu v oblasti sportu. Účelem bílé knihy je poskytnout strategickou orientaci týkající se role sportu v EU. Vyzdvihuje se zde společenský a hospodářský význam sportu s důrazem na dodržování požadavků právních předpisů EU.
- **Bílá kniha** je výsledkem rozsáhlých konzultací vedených s organizacemi působícími v oblasti sportu, jako jsou např. olympijské výbory a sportovní federace, jakož i s členskými státy a dalšími zúčastněnými stranami.

Autonomie sportovního prostředí

- Odluka státu a spolků - čl. 20 odst. 1, 3 a 4 LZPS
- Článek 20
 - (1) Právo svobodně se sdružovat je zaručeno. Každý má právo spolu s jinými se sdružovat ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích.
 - (3) Výkon těchto práv lze omezit jen v případech stanovených zákonem, jestliže to je v demokratické společnosti nezbytné pro bezpečnost státu, ochranu veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku, předcházení trestným činům nebo pro ochranu práv a svobod druhých.
 - (4) Politické strany a politická hnutí, jakož i jiná sdružení jsou odděleny od státu.

Kdo má podíl na podpoře sportu?

- Parlament
- Ministerstva
- Samospráva (obce, kraje)
- Spolky

Parlament

- Poslanecká sněmovna
 - Z výborů především: podvýbor pro sport
- Senát
 - Podvýbor pro sport

Ministerstva s agendou v oblasti sportu

- Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy (MŠMT), Národní sportovní agentura
- Ministerstvo obrany (MO), Ministerstvo vnitra (MV) = resortní sporovní centra, [OLYMP centrum sportu ministerstva vnitra](#)
- [DUKLA armádní sportovní centrum](#)
- Ministerstvo zdravotnictví (MzD)
- Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR)

Úloha NSA podle Zákona o podpoře sportu

Především:

- vypracovává návrh plánu státní politiky ve sportu (dále jen „plán“) a předkládá jej vládě ke schválení,
- koordinuje uskutečňování vládou schváleného plánu,
- zabezpečuje finanční podporu sportu ze státního rozpočtu,
- kontroluje použití podpory sportu ze státního rozpočtu u příjemců podpory
- vydává antidopingový program
- zřizuje rezortní sportovní centrum a zabezpečuje jeho činnost,
- vede v elektronické podobě rejstřík sportovních organizací žádajících o podporu ze státního rozpočtu

Koncepce podpory sportu

- Vypracovává MŠMT (NSA) ve spolupráci s ČOV
- Aktuální verze pro období 2016-2025 zde: <http://www.msmt.cz/sport-1/koncepce-podpory-sportu-2016-2025>
- Koalice se dohodla zejména na:
 - připravit nový Zákon o podpoře sportu, respektive další novelu
 - podpoře zdravého životního stylu, který je podstatnou složkou zdravotního stavu i schopnosti občana aktivně působit v moderní společnosti,
 - posílení výchovy ke sportu a zdravému životnímu stylu ve vzdělávacích programech,
 - podpoře stabilního prostředí financování sportovních klubů s důrazem na práci s mládeží, prostředí podporující spolufinancování sportovních činností,
 - postupném zajištění vícezdrojového financování sportu ze státního rozpočtu, rozpočtu krajů, obcí a sponzorských zdrojů,
 - podpoře občanských sdružení, spolků, neprofesionálních organizací působících v oblasti sportu a tělovýchovy a jejich transparentní financování ze státního rozpočtu.

ČOV

- Zákon č. 60/2000 Sb., o ochraně olympijských symbolik:

§ 5

Český olympijský výbor

(1) Český olympijský výbor řídí a organizuje olympijské hnutí v rámci České republiky.

(2) Český olympijský výbor je sdružením podle zvláštních předpisů.

Český olympijský výbor

- Český olympijský výbor (ČOV) byl založen 18. května 1899. Dle Olympijské charty má rozvíjet a šířit olympijské ideály a zastupovat a zabezpečovat účast České republiky na olympijských hrách.
- Zodpovědnost a role Českého olympijského výboru je však mnohem širší. Nově zastupuje zájmy českého sportu jako celku vůči státu. ČOV má za cíl zlepšení postavení sportu ve společnosti a jeho zpřístupnění nejširší veřejnosti. Usiluje o zlepšení financování sportu, a to zejména v oblasti mládeže.

Orgány

- Výkonný výbor
- Plénum

Výkonný výbor

- Výkonný výbor ČOV má nejvýše dvacet pět členů. Výkonný výbor ČOV je složen z předsedy ČOV, z pěti místopředsedů; ze člena MOV. Do Výkonného výboru ČOV mohou být navrhováni a voleni kandidáti z řad členů ČOV.
- Výkonný výbor řídí činnost Českého olympijského výboru v období mezi plenárními zasedáními ČOV. Pro svou potřebu zřizuje stálé nebo dočasné pracovní komise a hlavně sekretariát, který vede ekonomickou, organizační a administrativní agendu.

Plénium

- Plénium ČOV je nejvyšším orgánem ČOV. Ve volebním období 2017-2020 má 73 členů zastupujících olympijské i neolympijské sporty a tělovýchovné organizace. Plénium je složeno ze zástupců:
 - sportovních subjektů, které jsou členy mezinárodních sportovních federací, řídících sporty, jejichž disciplíny jsou zařazeny do programu olympijských her,
 - sportovců, kteří se zúčastnili olympijských her a jejichž členství zaniká nejpozději na konci třetí olympiády, která následuje po posledních olympijských hrách, jichž se zúčastnili, a to v počtu nejvýše pěti sportovců;
 - člena MOV, státního občana České republiky;
 - zástupců složek ČOV podle čl. 4 odst. 4 Stanov ČOV;
 - osob prokazujících význačné služby sportu a olympismu, zasloužilých a Čestných členů.
- Plénium svolává předseda ČOV nejméně jednou za rok. Mimořádné zasedání Pléna ČOV svolává předseda na žádost nejméně jedné poloviny členů anebo na základě usnesení Výkonného výboru ČOV.

Komise

- Rozhodčí komise
- Revizní komise
 - Členy Revizní a Rozhodčí komise volí Plénium ČOV, které jako jediný orgán ČOV může rozhodovat o jejich složení.
- Dále četné odborné komise, např. Komise pro ekonomiku a marketing, Komise zahraničních vztahů...

Rozhodčí komise

- Rozhodčí komise ČOV je orgánem ČOV, který je zřízen Plénem ČOV. Rozhodčí komise ČOV má pět členů a dva náhradníky.
- Do působnosti Rozhodčí komise ČOV patří zejména rozhodování o dovoláních proti rozhodnutím sportovních subjektů o porušení antidopingových pravidel ve smyslu Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice a rozhodování o dovoláních v případech, kdy tuto pravomoc zakládají stanovy nebo jiné předpisy příslušného sportovního subjektu.

Revizní komise

- Revizní komise ČOV je složena z předsedy a dvou členů. Je volena Plénem ČOV. Revize a kontroly provádějí na základě schváleného plánu anebo závažného podnětu zásadně členové Revizní komise ČOV.
- Revizní komise ČOV provádí kontrolu činnosti a hospodaření Výkonného výboru ČOV a Sekretariátu ČOV.

Česká unie sportu (ČUS) a sportovní svazy

ČUS

- Do roku 2013 fungoval jeho předchůdce Český svaz tělesné výchovy (ČSTV)
- Spolek, který je zastřešující organizací pro další sportovní svazy
- Nejvyšším orgánem je valná hromada, nejvyšším výkonným orgánem je výkonný výbor.

Poslání České unie sportu

- vytvářet optimální podmínky ke sportovní činnosti, která se realizuje v jejích základních organizačních člancích, tj. ve sportovních klubech, tělovýchovných jednotách a národních sportovních svazech
- poskytuje služby svým základním organizačním článkům a dalším organizacím a institucím v rámci sportovního prostředí České republiky.
- respektuje principy olympismu a v rámci svého členství v Českém olympijském výboru reprezentuje zájmy svých členů.
- pomáhá komplexně zabezpečovat financování sportovní činnosti svých základních organizačních článků na všech výkonnostních, rekreačních, věkových či územních úrovních.
- ve svých základních organizačních člancích organizuje, podporuje a provozuje veškeré formy sportovních aktivit.

Hiearchie organizací

Na vrcholu s vlastní právní subjektivitou je ČUS.

Jeho orgány:

- valná hromada = republikové svazy + okresní sdružení TJ/SK,
- výkonný výbor, revizní komise
- poradní orgány - odborné komise

Krajské organizace ČUS fungují jako pobočné spolky.

- Obdobná struktura - krajské svazy + regionální TJ/SK
- Jinak včetně valné hromady a la ČUS

Okresní sdružení

- Struktura a la ČUS

TJ, SK (Tělovýchovné jednoty, sportovní kluby)

- Členské schůze, vlastní organizace

Volenné orgány

- Výkonný výbor
 - Představitelé (předseda, 2 místopředsedové, generální sekretář)
 - Revizní komise
 - Poradní orgány
-
- Důležitým dokumentem jsou Stanovy ČUS, kde jsou upravena pravidla fungování.

Výkonný výbor

- Výkonný výbor ČUS je nejvyšším výkonným orgánem ČUS. Valnou hromadou ČUS je volen na čtyřleté funkční období ve složení předseda, 8 zástupců národních sportovních svazů a 8 zástupců sportovních klubů a tělovýchovných jednot.

Revizní komise

- Revizní komise provádí kontrolu hospodaření Výkonného výboru ČUS, jeho sekretariátu a pobočných spolků ČUS.
- Dále je oprávněna provádět revize hospodaření a nakládání se státními příspěvky u členských sportovních subjektů a okresních sdružení, pokud jsou jim poskytovány prostřednictvím ČUS.
- A také kontrolu správnosti statistických dat ekonomické a členské povahy, které jsou členové povinni podle Stanov ČUS poskytovat. Potřebné administrativní zázemí zajišťuje Sekretariát Revizní komise ČUS.

Poradní orgány

- Podle potřeb se mění
- V tuto chvíli to jsou:
 - Legislativní rada VV ČUS
 - Komise pro podporu činnosti svazů
 - Komise pro strategii péče o SK/TJ a pro spolupráci se samosprávami
 - Komise sportovně ekonomických analýz a strategií
 - Komise pro strategii a rozvoj horských středisek spoluvlastněných ČUS
 - Komise pro přípravu nového sídla ČUS

Úkoly

- Podporuje činnost sdružených subjektů - je servisní organizací
- Spravuje vlastní a svěřený majetek
- Administruje a distribuuje část státní finanční podpory (podle rozhodnutí MŠMT - NSA)
- Realizuje vlastní projekty
- Spolupracuje s ČOV
- Působí ve Sdružení evropských nevládních sportovních organizací (ENGSO), které spolu s Evropským olympijským výborem (EOC) a Evropskou komisí

Finacování

- Vlastní zdroje (hospodářská činnost, poskytování služeb, členské příspěvky)
- Státní příspěvky z NSA - MŠMT (především na sportovní zařízení)
- Z krajských a obecních rozpočtů
- Fondy EU

Podmínky členství

- Členem se může stát svaz, který:
 - hlavním obsahem činnosti je sportovní a tělovýchovný proces,
 - ve svém sportovním odvětví působí v ČR jako jediná organizace podle jednotných pravidel a má jednotné řízení
 - **novým členem ČUS se nemůže stát sportovní svaz představující sportovní odvětví shodné nebo obdobné, které je již v ČUS zastoupeno národním sportovním svazem;**
 - odpovídá za přípravu a zabezpečení státní sportovní reprezentace ČR ve svém sportovním odvětví;
 - je členem příslušné mezinárodní sportovní federace,
 - pořádá celostátní mistrovské soutěže nebo jiné akce celostátního významu;
 - přijal pravidla o boji proti dopingu;
 - sdružuje nejméně 35 oddílů či klubů, má minimálně 500 členů a působí nejméně na území 7 krajů

Živnostenský zákon

Živnost dle Zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

- Definice:
- § 2
- Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených zákonem.
- Živnostenský rejstřík je informačním systémem veřejné správy, jehož správcem je Ministerstvo průmyslu a obchodu a provozovateli jednotlivé živnostenské úřady.

Základní charakteristika

- Základní znaky živnostenského podnikání tedy jsou:
- soustavná činnost
- samostatnost
- pod vlastním jménem
- vlastní odpovědnost
- účelem je dosažení zisku
- dodržení podmínek živnostenského zákona

Všeobecné podmínky pro provozování živnosti

- ~~Plně svéprávná osoba (lze nabravit přivolením soudu k souhlasu zákonného zástupce nezletilého k samostatnému provozování podnikatelské činnosti),~~
- která je bezúhonná.
- Za bezúhonnou se pro účely tohoto zákona nepovažuje osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně, jestliže byl tento trestný čin spáchán v souvislosti s podnikáním...
- Prokazuje se u českých občanů výpisem z Rejstříku trestů

Druhy živností

- a) **OHLAŠOVACÍ**
 - Řemeslná
 - Vázaná
 - Volná
- b) **KONCESOVANÉ**

Ohlašovací

- Podnikatel splňuje všechny podmínky pro danou živnost
- Ohlásí živnostenskému úřadu, že bude provozovat tuto činnost
- je mu vydán živnostenský list

Druhy ohlašovacích živností

- Živnosti volné - splní pouze všeobecné podmínky,
- Řemeslné - vyučení v oboru (výuční list, uznání odborné kvalifikace, praxe)
- Vázané - provozování této živnosti je vázáno na splnění přesně definované podmínky: odborná způsobilost pro vázané živnosti je upravena zvláštními předpisy uvedenými v příloze č. 2 Živnostenského zákona.
- Správní poplatek: 1 000,-Kč za ohlášení živnosti při vstupu do živnostenského podnikání. /500,-Kč za další ohlášenou živnost/.

Koncesované

- provozovány na základě koncesní listiny
- omezený počet
- na vydání koncesní listiny není právní nárok
- uchazeč musí splňovat všeobecné i zvláštní podmínky pro provozování živnosti
- Podle přílohy 3 živnostenského zákona
- Příklad: Provozování střelnic a výuka a výcvik ve střelbě se zbraní (týká se i sportovní střelby)

Co dále zařídit?

- K žádosti o koncesní listinu se vyjadřuje orgán státní správy.
- Odpovědný zástupce - osoba, která zodpovídá za správné vedení živnosti po odborné stránce
 - FO může zřizovat
 - PO musí zřizovat
- (pokud je třeba splnit zvláštní podmínky provozování živnosti - obecně: vztahuje se na vázané i koncesované)

Shrnutí

- S jakým druhem živnosti se setkáme?
- **Volné:**
 - Výroba, opravy a údržba sportovních potřeb
 - Provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a organizování sportovní činnosti
- **Vázané:**
 - Poskytování tělovýchovných a sportovních služeb v oblasti:
 - Masérské, rekondiční a regenerační služby
 - Provozování solárií
- **Koncesované:**
 - Provozování střelnic a výuka a výcvik ve střelbě se zbraní

Skončení živnostenského podnikání

Živnostenské oprávnění může skončit několika způsoby. Jednak může nastat zánikem či zrušením, v takovém případě skončení živnostenského oprávnění jednou provždy, jednak může dočasně skončit přerušením živnostenského oprávnění.

- Živnostenské oprávnění může být skončeno buď na základě skutečností uvedených v živnostenském zákoně, v tom případě se hovoří o zániku živnosti (smrt, zánik P.O., uplynutím doby), nebo na základě rozhodnutí živnostenského úřadu, v tom případě jde o zrušení živnostenského oprávnění (žádost podnikatele, podmínka bezúhonnosti, nezpůsobilost k právním úkonům).

Rozhodování sporu ve sportu

- **Soudní ochrana je mnohdy omezena sportovní autonomií.**
- Hráči se dobrovolně podřizují pravidlům sportovních svazů, které v mnoha ohledech omezují možnost soudní ochrany a odkazují sportovce k řešení sporů u rozhodčích orgánů dané sportovní asociace.
- Především jde o porušení právních vztahů, které vznikají mezi participanty na sportovní činnosti, tj. mezi vrcholovými či profesionálními sportovci na jedné straně a sportovními kluby a národními a nadnárodními (mezinárodními) asociacemi na straně druhé, popř. mezi těmito subjekty navzájem.

...pokračování...

- Ve sportovním světě zaujímají stále větší roli autonomní sportovní normy, obsažené ve vnitřních předpisech sportovních organizací, které mechanismus řešení sporů mezi sportovci a kluby a mezi dalšími subjekty upravují = hlavně se jedná o ARBITRÁŽE !!
- Vedle arbitráží existují také specifická soudní řízení před obecnými soudy, a to mezi sportovcem a sportovním klubem, nebo sportovní asociací, zejména rozhodování o žalobách proti rozhodnutím orgánů sportovních organizací nebo řízení týkající se vyloučení člena ze sportovní organizace a možnost právní obrany proti němu. Tzv. arbitrážní klauzule ve smlouvě !!!!

Žaloba na určení neplatnosti členství ve spolku

§ 258 OZ:

- *„Každý člen spolku nebo ten, kdo na tom má zájem hodný právní ochrany, může navrhnout soudu, aby rozhodl o neplatnosti rozhodnutí orgánu spolku pro jeho rozpor se zákonem nebo se stanovami, pokud se neplatnosti nelze dovolat u orgánů spolku.“*

Mezinárodní arbitráž

- v roce 1984 vznikl CAS (Court of Arbitration for sport) neboli Mezinárodní sportovní arbitráž (dále jako „arbitráž“)
- arbitráž sídlí ve švýcarském městě Lausanne, jejími dalšími jednacími místy jsou také New York či Sydney
- při olympijských hrách je vždy v pořadatelském městě vybudováno dočasné jednací místo arbitráže
- nejčastějšími případy, které CAS řeší, jsou **dopingové aféry**, které mimo jiné projednává i WADA (Světová antidopingová agentura), jež vede dlouhodobě celosvětový boj proti dopingů
- nezávislý na MOV, rozhoduje spory podle švýcarského práva

